

HOL KOMMUNE

Ålmannvegen 8
3576 HOLVår dato: 17.10.2017
Deres dato: 05.09.2017Vår referanse: 2017/15719-2
Deres referanse: 17/01968- 8Vår saksbehandler:
Kjersti Morseth Hallerud, tlf. 32 80 86 94

Høring - Planprogram - revisjon av kommuneplanens samfunnsdel - Hol kommune

Buskerud fylkeskommune har mottatt forslag til Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030 for Hol kommune, til høring. Høringsfristen er 23. oktober 2017.

I arbeidet med fylkeskommunens høringsuttalelse har fylkeskommunens ulike fagenheter vært bredt involvert i lys av vår rolle som regional utviklingsaktør, regional planmyndighet, kulturminnemyndighet og veileder. Fylkeskommunen ønsker med dette å støtte opp om arbeidet med lokal samfunnsutvikling i Hol.

Om rullering av samfunnsdelen

Fylkeskommunen støtter Hol kommune i deres vurdering av å revidere kommuneplanens samfunnsdel, slik det er beskrevet i kommunal planstrategi 2016 for Hol kommune

Alle kommuneplaner skal i forbindelse med varsling av oppstart av planarbeid utarbeide et planprogram som grunnlag for videre planarbeid. Plan- og bygningslovens § 4-1 omhandler planprogrammets status og innhold, og presiserer at det skal redegjøres for formålet med planarbeidet i likhet med at det skal gjøres en vurdering av behovet for utredninger samt hvilke alternativer som skal vurderes.

Hol kommune legger til grunn for kommuneplanarbeidet ni hovedutfordringer for framtidens Hol kommune. Disse er hentet fra kommunal planstrategi i 2016-2020, og er basert på et status- og utfordringsdokument. Buskerud fylkeskommune mener det er et godt utgangspunkt å ta tak i disse ni hovedutfordringene for kommuneplanarbeidet.

Med utgangspunkt i kommunens uttalte hovedutfordringer og en visjon om Hol som en attraktiv bo- og arbeidskommune, mener fylkeskommunen at kommunen er godt i gang med å legge føringer for det videre arbeidet med kommuneplanprosessen.

Kommunal-og moderniseringsdepartementets veileder påpeker at planprogrammet er en god anledning til å ta opp visjoner, overordnede mål og satsingsområder:

«Tidlig i planprosessen bør kommunen ta opp visjoner eller scenarier som kan gi føringer for kommunens overordnede mål og satsingsområder. Det er viktig å legge opp til overordnede strategiske diskusjoner. Alternative utviklingsretninger bør drøftes. Dette kan gjelde ulike geografiske utbyggingsretninger, men også ulike strategier innen politikkområder som ikke nødvendigvis er arealrelatert, slik som folkehelse og hensynet til barn og unge. Planprogrammet kan være en arena for å belyse disse utfordringene og sette rammer for det videre kommuneplanarbeidet».

Fylkeskommunen anbefaler Hol kommune å følge de anbefalingene som er beskrevet i veilederen. Kommunen bør komme tidlig i gang med de strategiske diskusjonene og de overordnede prioriteringene. Det er først når disse rammene faller på plass, at det er mulig å tilpasse organiseringen og beskrive hvordan medvirkningsprossene bør gjennomføres.

Hol kommune har skissert noen fokusområder for det videre arbeidet, og Buskerud fylkeskommune mener kommunen har pekt ut viktige områder for videre vurdering. Kommuneplanutvalget har signalisert at bolig og arbeidsplasser skal ha en sentral plass i arbeidet med ny samfunnsdel, og en grundig analyse og vurdering av dette teamet vil kunne gi kommunen god kunnskap for å legge rammer for fremtidig utvikling av Holsamfunnet. Fylkeskommunen vil anbefale at kommunen gjøre en tydelig prioritering av de aller viktigste fokusområdene.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel handler om å se på tvers av ulike sektorer, se disse i sammenheng og få til koblinger som kan gi gode synergier for kommunens fremtidige utvikling.

Folkehelse og levekår

Kommunen vektlegger folkehelse i sin planstrategi og planprogram som tilrettelegging for økt fysisk aktivitet og lavterskeltilbud. Fylkeskommunen ønsker å presisere at folkehelse skal implementeres i all planlegging og strategiarbeid, det være seg i forhold til skole og oppvekst, fysisk tilrettelegging og arealutvikling eller strategier for å øke trivsel på ulike områder. Undersøkelser viser at økt trivsel, tilhørighet og identitet fremmer folkehelsen hos innbyggerne.

Kommunen kan ta i bruk sine egne innbyggerundersøkelser og Ungdata undersøkelser for å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag for vurdering av hvilke utfordringer kommunen har når det gjelder folkehelse, og derved vurdere hvilke plangrep som bør tas for å fremme bedre folkehelse.

Tettstedsutvikling og urbane Geilo

Hol kommune ønsker å videreutvikle Geilo sentrum som et attraktivt tettsted med ulike funksjoner. Kommunen er i gang med et planarbeid for Geilo sentrum, og det er viktig at dette arbeidet blir sett i sammenheng med kommuneplanprosessen. Geilo som destinasjon er et begrep i reiselivsbransjen som er det største næringsgrunnlaget i Hol kommune. Samtidig må Geilo sentrum sees i en større sammenheng, og det må gjøres vurderinger for hvordan kommunen som helhet kan bygge opp om Geilo som tettsted i forhold til eksempelvis lokalisering og videreutvikling av ulike funksjoner, møteplasser, arenaer og institusjoner. Boligutvikling må ses i sammenheng med blant annet transportbehovet. Her må det utvikles langsiktige strategier som gir sterke føringer videre til kommuneplanens arealdel.

Tettstedsutviklingen må også ses i sammenheng med utviklingen for fritidsboliger og de kommersielle tilbudene.

Tettstedets fokus på identitet påvirker også stedets attraktivitet, og fylkeskommunen mener Hol kommune har mange fortrinn som kan utnyttes i større grad enn i dag. Blant annet kommunens status som nasjonalparklandsby, kulturlandskapet og kulturarven, kulturarrangementer og festivaler, samt naturkvaliteter.

Biblioteket kan eksempelvis utvikles og tilrettelegges som møteplass og som arrangementslokale. Det kan gjøres mer tilgjengelig både i form av utvidede åpningstider, men også i form av fokus på å skape trivsel og aktivitet for store deler av innbyggerne som et lavterskeltilbud. Biblioteket og filialene kan med fordel brukes aktivt som demokratiske arenaer i kommunens arbeid med samfunnsdelen. Fylkeskommunens Bibliotekstrategi kan gi videre råd om utvikling av biblioteket i kommunen.

Næringsutvikling og verdiskapning

Den viktigste drivkraften for økning i innbyggertall og vekst er næringsutvikling. Å skape arbeidsplasser blir således en viktig oppgave for en kommune som Hol. Kommunenes rolle er som tilrettelegger, kunnskapsaktør, fasilitator for prosesser og gjennom egne rammevilkår slik som eksempelvis areal.

Reiselivsnæringen står sterkt i Hol kommune, og næringslivet bærer preg av dette. For Hol kommune blir det viktig å vurdere potensialet for fremtidig arbeidsliv for å kunne påvirke befolkningsutviklingen ved å tiltrekke seg nye innbyggere. For Hol kommune er det å være vertskap for reiselivsnæring fortsatt viktig, og kommunen må bidra til å bygge kompetanse på utvikling og innvoasjon i denne næringen. Samtidig som det bør være et mål å etablere nye næringer som komplementerer reiselivet og gjør næringslivet mer robust, men som kan profitere på den sterke merkevaren. Fylkeskommunen anbefaler at Hol må ta en større vekst i reiselivet fra det utenlandske markedet.

Buskerud fylkeskommune mener Hol kommune bør søke å utvikle et mer variert og innovativt næringsliv, og viser til Regional plan for verdiskapning og næring. Her er særlig forskning utvikling og innovasjon og entreprenørskap viktig i tillegg til vertskapsattraktivitet, og om det å skape mer relevant kompetanse for fremtidens arbeidsliv.

Fylkeskommunen har utarbeidet et mulighetsstudie for vekst og verdiskapning i Buskerud og denne gir kommunen et grunnlag for næringsarbeidet. Kommunen bør involvere næringslivet tett i arbeidet med samfunnsdelen og bruke scenariemetodikk for å sikre realistiske fremskrivninger, avdekke muligheter og gjennom det finne noen tiltak for å stimulere næringsvekst.

Arealstrategi

Innenfor samfunnsplanlegging er arealstrategi et viktig aspekt. I kommuneplanens samfunnsdel har arealstrategier ikke tradisjonelt spilt en stor rolle, men strategier for tettstedsutvikling, offentlig tjeneste- og servicetilbud, bolig- og næringsutvikling påvirker arealutviklingen i kommunen og fylkeskommunen mener disse strategiene er svært viktige i samfunnsdelen.

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging og forslag til Regional plan for areal og transport som er på høring gir føringer og prisipp for lokalisering av funksjoner som eksempelvis næringsarealer, offentlig publikumrettet virksomhet i forhold til arealbruk og transportbehov. Det bør legges til rette for gange og sykkelbruk der det er mulig, og boligområder bør derfor planlegges i forhold til funksjoner innbyggerne benytter daglig i både arbeidsliv og fritid.

Arealstrategien bør også ta for seg lokalisering av fritidsboliger rundt de kommersielle kjernene, men ikke komme i konflikt med de mest verdifulle områdene for videre reiselivsutvikling. Arealstrategien må bidra til å prioritere områder til utvikling av varme senger og opplevelsesinfrastruktur. Hol kommune har i dag en transportutfordring for hyttebeboere, turister og innbyggere i høysesongen. Arbeidet med arealstrategier må ses i sammenheng med reiselivsutviklingen og tettstedsattraktiviteten.

Kunst, kultur og kulturminner

Et godt utviklet tilbud innenfor kunst og kultur kan påvirke attraktivitet og trivsel på en positiv måte. Det vil bidra til å fremme god folkehelse og vil også kunne bidra til å tiltrekke seg nye innbyggere med ny kompetanse til kommunen. Kommunen bør ivareta og videreutvikle festivaler og kulturarrangement for økt attraktivitet. Skolene er viktige arenaer for kunst og kulturformidling både for barn og unge i likhet med naturarenaene som brukes for opplevelse av kulturarven. Bygdearkiv og museum er viktige institusjoner å videreutvikle og som kan bidra til økt attraktivitet.

Kulturminner et viktig tema i planarbeid. Det forbindes ofte med restriksjoner og forsinkelse i planprosesser, men det er i økende grad fokus på at kulturminner kan spille en positiv rolle i samfunnsutviklingen. Bevaring og bruk av kulturminner i tettstedsutvikling, kan for eksempel underbygge stedets identitet og øke stedets attraktivitet. Buskerud fylkeskommune vedtok i april 2017 Regional plan for kulturminnevern i Buskerud – Kulturminnekompasset; «*Planen skal sikre godt vern og bærekraftig bruk av fylkets kulturminner og kulturmiljøer. Den regionale planen har fokus på utviklingspotensialet ved fylkets kulturarv og vern gjennom bruk.*» Fylkeskommunen vil gjennom oppfølging av planen invitere til samarbeid med kommunene innenfor temaet.

Fylkeskommunen er positiv til at kommunen signaliser at kulturarven kan brukes mer som ressurs i reiselivssammenheng og for lokalbefolkningen. I Kulturminnekompasset er det kartlagt flere verdifulle kulturmiljøer i Hol. Disse bør få særskilt fokus i arbeidet med å styrke fokus på å utnytte kulturarven som ressurs både i reiselivssammenheng og som ressurs for fastboende. Mange av disse sammenfaller med nasjonalparkområdene og utvikling av produkter og opplevelser med fokus på kulturarv og historie vil kunne gi et økt produktspekter under nasjonalparklandsbymerkeveren. Kulturarv kan også være ressurs for opplevelsesproduksjon.

Kommunens arbeid med kommunedelplan for kulturminner er et viktig tilgrensende planarbeid til samfunnsdelen. Kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap kartlagt her bør tas vare på nettopp som ressurser i stedsutviklingen. Kulturminner gir opplevelsesverdi og identitesverdi til gode steder. Attraktive steder kan gjerne vise til tidsdybde og historiske sammenhenger. Det er

viktig å ta vare på bygninger og anlegg med verneverdi som viktige ressurser i stedsutviklingen. Det må også tas hensyn til kulturminner og kulturmiljøer i planlegging og utvikling av stedene slik at det oppstår et godt samspill mellom de nye bygningene og de historiske bygningene.

Bistand fra fylkeskommunen

Buskerud fylkeskommune kan bistå med faglig rådgiving i prosesser som kommunen skal gjennomføre i planarbeidet innen en rekke av våre kompetanseområder slik som kunst og kultur, næring, stedsutvikling og folkehelse.

Kommunen kan også søke økonomisk støtte i fylkeskommunens ulike ordninger. Eksempler kan være utvikling av innovasjonskompetanse eller finansiering av studier/ analyser som gir viktig kunnskapsgrunnlag. Fylkeskommunen gir også prosjektstøtte til nyskapende prosjekter og tiltak som berører distriktsutvikling, næringsutvikling, innovasjon og FoU, grønne næringer og internasjonale prosjekter.

Fylkeskommunen bidrar gjerne i et oppfølgende møte for å drøfte eventuelt mulig innhold i et videre samarbeid.

Fylkeskommunen oppfordrer til slutt Hol kommune til å diskutere planarbeidet underveis i prosessen med regionale myndigheter i regionalt planforum. Lykke til med det videre planarbeidet.

Med vennlig hilsen

Hilde Reine
enhetsleder

Kjersti Morseth Hallerud
fagleder plan

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Kopi til:

Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Statens vegvesen Region Sør	Serviceboks 723	4808	ARENDAL

